

Alat za novinare/ke – izvještavanje o
osumnjičenicima/ama

Presumpcija nevinosti

Materijal nastao u sklopu projekta

“Važnost prikazivanja:
kako su osumnjičene i
okrivljene osobe
prikazane u sudnici, u
javnosti i u medijima”

Koordinator projekta: Hungarian Helsinki Committee (HHC)

Projektni partneri: Media Governance & Industries Research Lab, University of Vienna; Aditus, Malta; Fair Trials France; Kuća ljudskih prava Zagreb; Mérték, Hungary; Universidad Carlos III de Madrid, Spain; Athena Research and Innovation Center in Information, Communication and Knowledge Technologies, Greece

Komparativni izvještaj na kojem je izrađen ovaj alat dostupan je na:
https://mediagovernance.univie.ac.at/fileadmin/user_upload/p_media_governance/PDF/SIR_Presumption_of_Innocence_ComparativeReportFinal.pdf

Autori: Anthony Mills; Darya Novatorova; Katharine Sarikakis (Media Governance & Industries Research Lab, University of Vienna, Austria)

Prijevod i prilagodba na hrvatski jezik: Kuća ljudskih prava Zagreb

Kome je ovaj alat namijenjen?

- Novinarima/kama svih medija koji/e izvještavaju o osumnjičenim osobama
- Službenicima/ama za odnose s javnošću
- Pojedincima/kama, organizacijama i institucijama koje komuniciraju s javnošću

Svrha ovog alata?

- Proširiti znanje među novinarima/kama o presumpciji nevinosti
- Identificirati dobre i loše prakse kod izvještavanja
- Dati upute o izvještavanju o optuženicima
- Senzibilizirati novinare/ke o važnosti načina na koji su optuženi predstavljeni u javnosti
- Pomoći novinarima/kama procijeniti etičke standarde između zadovoljavanja načela javnog interesa i poštivanja ljudskih prava.

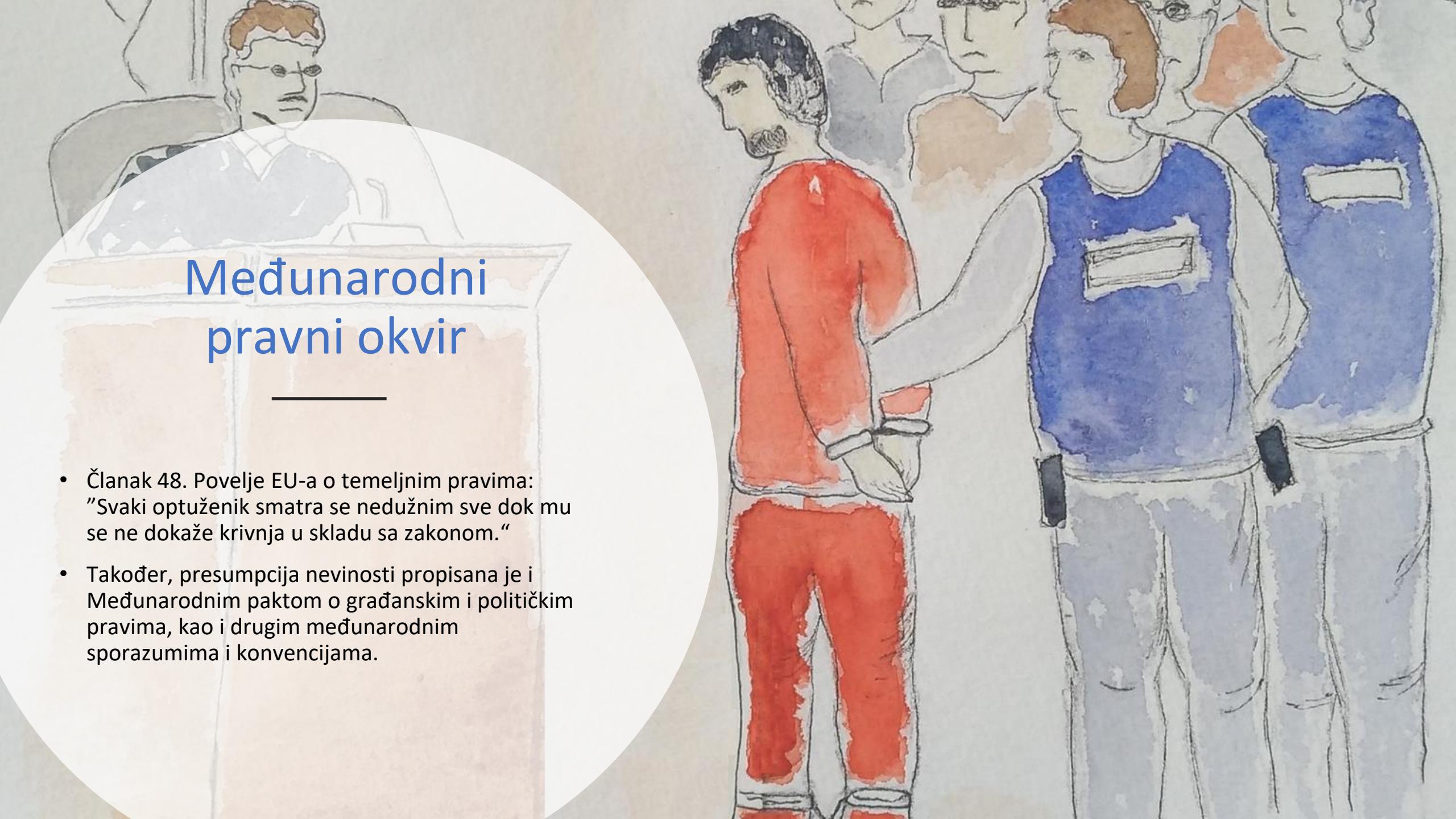
Međunarodni pravni okvir

- Direktiva Europske komisije 2016/343 nastoji se suprotstaviti prikazivanju osumnjičenika na sudu i u javnosti na načine koji mogu ukazivati na krivnju.
- Članak 3. Direktive specificira: "Države članice osiguravaju da se osumnjičenici ili optuženici smatraju nedužnima dok im se ne dokaže krivnja u skladu sa zakonom."
- Članak 5. Direktive: "Države članice poduzimaju odgovarajuće mјere kako bi se osiguralo da se osumnjičenici ili optuženici na sudu i u javnosti upotrebom mјera tjelesnog ograničavanja slobode ne predstavljaju kao krivi."
- Članak 7(5) Direktive: "Ostvarivanje prava osumnjičenika i optuženika da se brane šutnjom i da sami sebe ne izlože kaznenom progonu ne smije se upotrijebiti protiv njih te se ne smije smatrati dokazom da su počinili predmetno kazneno djelo."
- Procjena učinka koju je Europska komisija provela prije objavlјivanja izvornog prijedloga Direktive utvrdila je da u praksi, „postoji nedovoljna zaštita određenih aspekata načela prepostavke nevinosti osumnjičenih i optuženih osoba diljem EU-a“ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016L0343>.
- Osim toga, Europska komisija je utvrdila kako: "Zaštita načela presumpcije nevinosti od strane Europskog suda za ljudska prava nije rezultirala dovoljnom zaštitom osumnjičenih ili optuženih osoba u EU-u."

- Direktivu treba tumačiti u vezi s uspostavljenom sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava (ESLJP) koja ističe pravo osumnjičenika na pravično suđenje.
- Povezana s temeljnim građanskim pravima.
- Članak 11. UN-ove Opće deklaracije o ljudskim pravima: "Svatko optužen za kazneno djelo ima pravo da ga se smatra nevinim sve dok mu se ne dokaže krivnja u skladu sa zakonom u javnom postupku u kojem su mu pružena sva jamstva potrebna za obranu."
- Članak 6. Europske konvencije o ljudskim pravima jamči pravo na pošteno i javno suđenje te određuje: "Svatko optužen za kazneno djelo smatrat će se nevinim sve dok mu se ne dokaže krivnja u skladu sa zakonom."

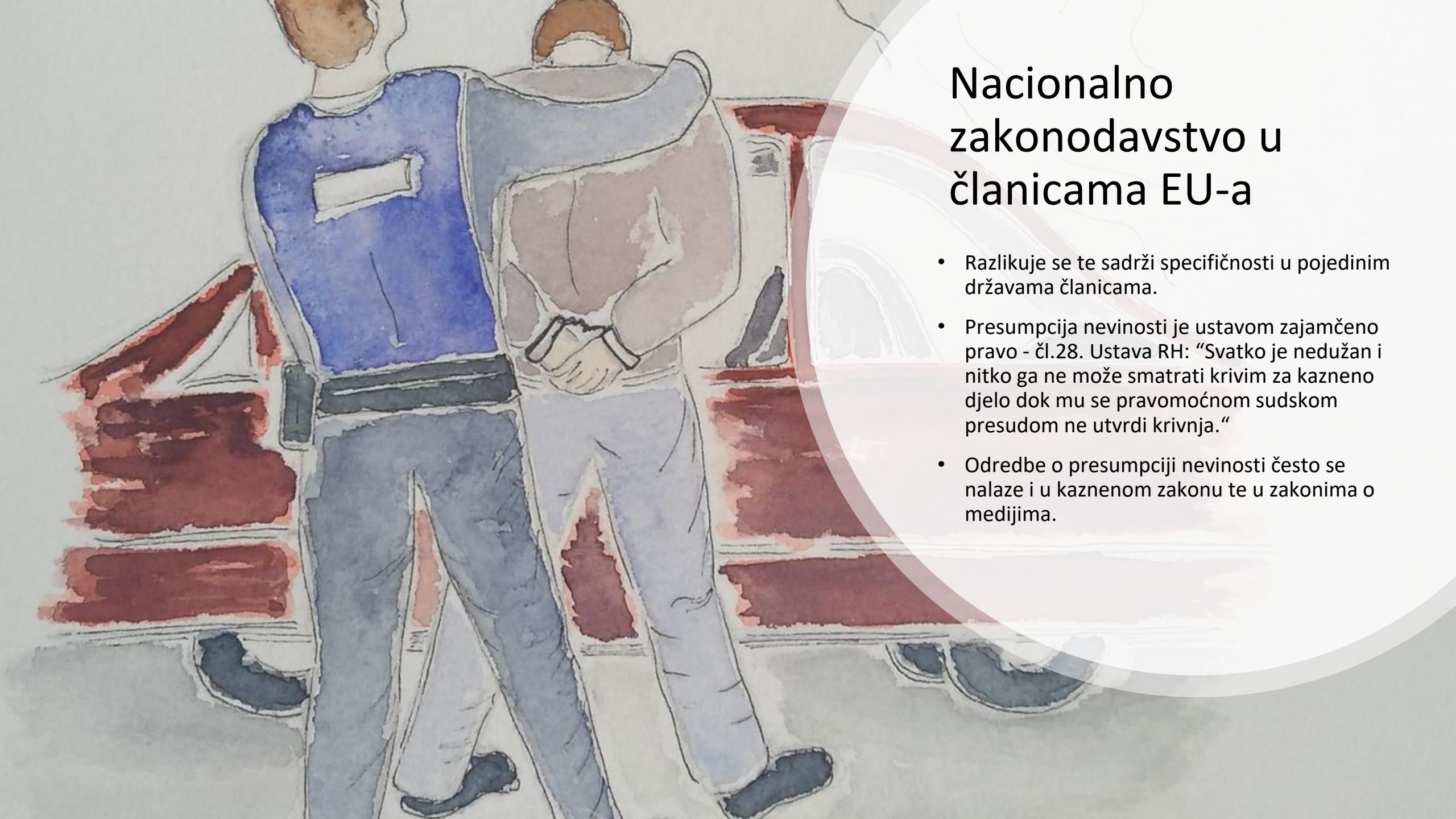
Međunarodni pravni okvir

Međunarodni pravni okvir

- Članak 48. Povelje EU-a o temeljnim pravima:
"Svaki optuženik smatra se nedužnim sve dok mu se ne dokaže krivnja u skladu sa zakonom."
- Također, presumpcija nevinosti propisana je i Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima, kao i drugim međunarodnim sporazumima i konvencijama.

Nacionalno zakonodavstvo u članicama EU-a

- Razlikuje se te sadrži specifičnosti u pojedinim državama članicama.
- Presumpcija nevinosti je ustavom zajamčeno pravo - čl.28. Ustava RH: "Svatko je nedužan i nitko ga ne može smatrati krivim za kazneno djelo dok mu se pravomoćnom sudskom presudom ne utvrdi krivnja."
- Odredbe o presumpciji nevinosti često se nalaze i u kaznenom zakonu te u zakonima o medijima.

Nacionalno zakonodavstvo u članicama EU-a

- U nekim državama EU-a postoje specifični zakoni koji reguliraju prava medija kod izvještavanja o kaznenim postupcima.
- Prava i obveze medija kod izvještavanja o kaznenim postupcima često su obuhvaćene zakonima o medijima.
- Nije slučaj da su uvijek unutar zakonodavnog okvira specifično naglašene obveze medija na poštivanje presumpcije nevinosti prilikom izvještavanja.
- Takve odredbe mogu se često, ali ne i uvijek, naći zakonima o medijima (primjerice o televiziji) te u pravilnicima i medijskim kodeksima.

Nacionalno zakonodavstvo u članicama EU-a

- Kazneni postupci uglavnom su javni, ali postoje različiti uvjeti ograničavanja.
- Javnost, kao i mediji, mogu biti isključeni zbog nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti ili u svrhu zaštite privatnosti osoba i svjedoka.
- Novinari/ke i mediji mogu biti sankcionirani zbog kršenja presumpcije nevinosti.

Nacionalno zakonodavstvo u Austriji

- Članak 90(1) austrijskog Ustava naznačuje pravo na pravično suđenje koje je garantirano kroz javnost kao alat nadzora nad sudstvom.
- Imena optuženih osoba, slike, kao i bilo koja informacija koja otkriva identitet osobe mora biti zaštićena.
- Presumpcija nevinosti obuhvaćena je "pravom na čast", jednim od prava prepoznatih u članku 16. Općeg građanskog zakonika (ABGB) koje se smatra absolutnim pravom.
- Nedopuštene su povrede časti (§1330 ABGB), koje se odnose na npr. osobnost ili ponašanje (§ 111 Kaznenog zakona: kleveta).
- Stavak 7(b) Zakona o medijima (Mediengesetz) specifično navodi da mediji moraju poštovati presumpciju nevinosti kod izvještavanja

Strukturalni faktori koji utječu na zakonodavstvo

RAD

ZAPOŠLJAVANJE

ETIKA

FINANCIJE

KULTURA

EKONOMIJA

POLITIKA

PRESUMPCIJA NEVINOSTI & MEDIJSKE SLOBODE

Ostvarivanje prava na presumpciju nevinosti kroz regulaciju i samoregulaciju

- Temelj demokracije
- Etički kodeksi
- Odgovornost i nezavisnost urednika/ica
- Vijeća za medije
- Sindikati
- Pravila emitiranja
- Pravobraniteljstva
- Prepostavlja uvažavanje autoriteta tih tijela
- Prepostavlja neovisnost tih tijela
- Prepostavlja mogućnost izricanja sankcija

Samoregulacija u Austriji

- Austrijsko Vijeće za medije ima Etički kodeks prema kojem prosuđuje slučajeve iznesene pred njega.
- Kodeks posebno ne spominje "pravo na presumpciju nevinosti".
- No, dužnost uvažavanja presumpcije nevinosti pokrivena je poglavljima "Točnost", "Zaštita osobnih prava", "Privatnost" i "Diskriminacija".
- Prema njima: „Novinari imaju veliku odgovornost da točno i savjesno izvještavaju o vijestima i izjavama“; "svatko ima pravo na zaštitu osobnog dostojanstva i prava"; "osobna uvreda, kleveta i izrugivanje krše novinarsku etiku"; "svatko ima pravo na privatnost"; "treba izbjegavati iznošenje sumnje i uvrede u odnosu na pojedince i skupine"; "ne smije biti diskriminacije na temelju dobi, invaliditeta ili spola, kao ni zbog etničke pripadnosti, vjere, seksualnosti ili iznesenih stavova".

Odluke austrijskog Vijeća za medije u odnosu na kršenja presumpcije nevinosti

- "Navodi na naslovnici, 'Od bio-trgovca do IS-ubojice' i povezani članak 'Mohamed H.: 'Od bio-trgovca do IS-ubojice', objavljen 7.7.2017. na prvoj i trećoj stranici dnevnih novina 'Oesterreich' krši članak 5. Etičkog kodeksa za austrijske medije (pravo na zaštitu osobnih prava)."
Predstavljanje optužbe kao utvrđene činjenice popraćeno fotografijom osumnjičenog preko koje ga je moguće identificirati.
- "Objava '+++ NAJNOVIJE VIJESTI+++ Dovedeni pred pritvorskog suca. Ovo su trgovci smrću s A4:' na Twitter profilu novina Kronen Zeitung uz fotografiju koja prikazuje dvojicu osumnjičenika....je kršenje članka 5. Etičkog kodeksa za austrijske medije (pravo na zaštitu osobnih prava)."
Ne spominje se presumpcija nevinosti.

Izazovi regulacije & samoregulacije

- Medijska tijela, kao regulatorni ili samoregulatorni mehanizmi, propuštaju spriječiti sistemska kršenja načela presumpcije nevinosti, posebice u odnosu na migrante i muslimane.
- Politizacija regulatornih tijela.
- Nemogućnost obvezivanja svih vrsta medija (posebno najozbiljnijih kršitelja) da uvažavaju uspostavljeni autoritet i pridržavaju se svojih "dobrovoljno prihvaćenih" sankcija.
- Podbacivanje najvažnijih samoregulacijskih mehanizama - etičkog nadzora od strane urednika, uzajamnog učenja na primjerima iz okoline te dobrovoljnog obvezivanja novinara na poštovanje profesionalnih vrijednosti i principa.

- Izvještavanje o pretpostavkama i optužbama kao da su činjenice
- Namjerno i naglašeno isticanje 'stranog' državljanstva osumnjičene osobe
- Naglašavanje statusa migranta, izbjeglice ili tražitelja azila osumnjičene osobe (iako to nije važno za priču)
- Naglasak na muslimansku vjeroispovijest osumnjičene osobe (iako to nije važno za priču)
- Korištenje 'anonimnih izvora' za citate i informacije koje ukazuju na krivnju osumnjičene osobe, bez iznošenja opovrgavajućih navoda od strane osumnjičene osobe ili njezinog odvjetnika/ce, članova/ica obitelji, prijatelja/ica ili susjeda

Najčešći propusti prilikom izvještavanja u odnosu na presumpciju nevinosti

Lista samoprocjene

Opća načela

- Držimo se neovisne, etičke i profesionalne samoregulacije
✓
- Portretiramo osumnjičenu osobu na pošten način
✓
- Ne nastojimo prezentirati osumnjičenu osobu kao da je kriva
✓
- Prikazivanje osumnjičene osobe u skladu je s vrijednostima, normama i pravnim odredbama Direktive
✓
- Ne prikazujemo - vizualno ili u tekstu - osumnjičenu osobu na način prema kojem bismo *mi* mogli pomisliti da je kriva
✓

Reporteri

- Svi uključeni u izvještavanje o priči svjesni su etičkih smjernica u odnosu na presumpciju nevinosti
✓
- Svi uključeni u izvještavanje o priči svjesni su pravnih smjernica u odnosu na presumpciju nevinosti
✓
- Nitko uključen u izvještavanje o priči nije bio podložan utjecaju okoline radi predstavljanja osumnjičene osobe na određeni način ✓

Profesionalnost & stil izvještavanja

- Izvještavanje je činjenično točno
✓
- Izvještavanje je pošteno i ujednačeno
✓
- Izvještavanje nije senzacionalističko
✓
- Ne izvještavamo o navodnim događajima kao da su činjenice
✓
- Ne dopuštamo da nastojanje da budemo najbrži u izvještavanju utječe na kvalitetu i profesionalnost
✓
- Ne impliciramo da korištenje osumnjičene osobe pravom na šutnju ili uskratu svjedočenja upućuje na krivnju
✓
- Ne referiramo se na nepovezane kaznene slučajeve koji uključuju osumnjičenu osobu ili njezinu obitelj
✓

Profesionalnost & stil izvještavanja

- Ne promoviramo krivnju osumnjičene osobe iznošenjem zaključaka ili asocijacija (npr. referiranjem na njezine prijatelje/ice i članove/ice obitelji koji imaju kriminalnu prošlost)
✓
- Ne smatramo da dodavanjem fraze “primjenjuje se presumpcija nevinosti” na kraju izvještavanja ispravljamo činjenicu da smo tijekom samog izvještavanja prekršili presumpciju nevinosti
✓
- Ne zloupotrebljavamo anonimne izvore na način da, primjerice, garantiramo anonimnost kada to nije potrebno i/ili služi kao temelj za dijeljenje ‘informacija’ i ‘navoda’ koji krše presumpciju nevinosti
✓
- Ne izdvajamo negativne citate u uočljive grafičke okvire
✓
- Ne prikazujemo rođinu žrtve kao ugrožene osobe u nevolji
✓

Profesionalnost & stil izvještavanja

- Ne koristimo navode i pretpostavke žrtve bez razumne protuteže ✓
- Ne preuveličavamo opasnost koju osumnjičena osoba predstavlja ✓
- Ne koristimo pretjerane metafore, usporedbe itd., kao što je “hrvatski Escobar”, prilikom opisa osumnjičene osobe ✓
- Izvještavanje nije jednostrano, npr. jedino kroz perspektivu tužitelja ili prijatelja/ica žrtve ✓
- Ne naglašavamo nacionalnost, religijsku pripadnost, spol, kulturu, migrantski status itd. kada te informacije nisu bitne za priču ✓
- Ne dopuštamo da naši osobni stavovi kompromitiraju točnost, pravednost i ravnotežu ✓

Fotografije & video

- Ne koristimo simbolične fotografije nabijene negativnim emocijama prema osumnjičenim osobama ✓
- Jasno naznačujemo kada je riječ o simboličnim fotografijama ✓
- Jasno naznačujemo kada je riječ o arhivskim snimka ✓
- Kada je dozvoljeno identificirati osumnjičene osobe, ne objavljujemo njihove fotografije kojima bi se mogla prekršiti presumpcija nevinosti, npr. fotografije u 'agresivnim' pozama ✓
- Izvještavanje ne sadrži video niti fotografije osumnjičene osobe u izdanjima koja impliciraju krivnju, primjerice u lisicama, zatvorskoj odjeći, kavezima, zatvorskim vozilima, pravnji policijskih službenika/ca itd. ✓

Urednička neovisnost

- Nismo dopustili da razmatranja o marketingu, clickbaitu ili prihodima nadjačaju etičke i profesionalne sastavnice u pripremi izvještavanja
  - ✓
- Odjel marketinga ili oglašavanja nije otvoreno niti suptilno ili indirektno utjecao na način na koji se osumnjičena osoba prezentira
  - ✓
- Na naše izvještavanje nisu utjecali klijenti vanjskog oglašavanja
  - ✓
- Ne kršimo pravo na presumpciju nevinosti iz političkih razloga, jer se npr. želimo nakloniti određenim političarima, političkim strankama ili vladama, ili su oni na nas izvršili pritisak
  - ✓

Ako je osumnjičena osoba musliman/ka ili migrant/ica:

- Ne naglašavamo religijsku pripadnost osumnjičene osobe ako ona nije relevantna za priču
✓
- Ne naglašavamo status osumnjičene osobe kao migranta/ice, izbjeglice ili tražitelja/ice azila ako to nije relevantno za priču
✓
- Ne stereotipiziramo niti pretjerano pojednostavljujemo
✓
- Ne koristimo sarkazam/suhtilno tendenciozan jezik, npr. ironični hashtag “(još jedan) #IzoliraniSlučaj” kojim se implicira na seriju zločina počinjenih od strane muslimana i migranata, ili korištenje riječi “Apsurdistan” za opisivanje grada u kojem se prema mišljenju novinara/novinarske platforme strane muslimanske osumnjičenike tretira bolje od ‘domaćih’, potkopavajući presumpciju nevinosti
✓

Ako je osumnjičena osoba musliman/ka ili migrant/ica:

- Ne koristimo pogrdne pridjeve kao što su "brutalno" ili "izvan kontrole", "pomahnitalo" itd., pogrdne riječi kao što su "džihadisti", "šljam" i "smeće", implicirajući krivnju
√
- Naše izvješće nije dio niza izvještavanja o stranim/muslimanskim/izbjegličkim osumnjičenicima koja impliciraju da samo/pretežno oni čine zločine
√
- Ne objavljujemo pogrdne informacije koje bi mogle poticati predrasude, kao što je upućivanje na članove obitelji osumnjičenih koji su primatelji socijalne pomoći ili koji imaju mnogo djece ili žive u socijalnim stanovima
√
- Ne koristimo klišeje i stigmatizaciju, kao što je "nezaposleni migrant koji živi od državne milostinje"
√
- Ne koristimo naslove koji su puni 'teških' upita poput: "Zašto nema optužbe za ubojstvo za ...?"
√

Privatnost

- Ne objavljujemo cijelo ili dio imena osumnjičene osobe ako se time krše pravila, standardi i zakoni
✓
- Ne objavljujemo nikakve fotografije žrtve
✓
- Ako se prema zakonu identitet osumnjičene osobe javno ne obznanjuje, ne objavljujemo fotografije/snimke osumnjičenih osoba putem kojih ih je moguće identificirati unatoč tome što one nisu imenovane tijekom izvještavanja
✓

Podsjetnici na političku i finansijsku neovisnost *(Austrijsko Vijeće za medije)*

- 4.1. "Utjecaj na sadržaj ili oblik izvještaja od strane osoba izvana je neprihvatljiv."
- 4.2. "Neprihvatljivi pokušaji utjecaja uključuju ne samo intervencije i pritiske, nego i davanje osobnih prednosti izvan neposredne profesionalne aktivnosti."
- 4.3. "Tko u vezi sa svojom novinarskom djelatnošću prihvati darove ili drugu osobnu korist koja bi mogla utjecati na izvještavanje krši novinarsku etiku."
- 4.4. "Ekonomski interesi medijske platforme ni na koji način ne mogu utjecati na urednički sadržaj, dovesti do netočnog izvještavanja ili izostavljanja bitnih informacija."

Primjeri dobre prakse

- "Osumnjičeni za dvostruko ubojstvo još uvijek se ispituje" (primjer iz malteških medija)
  - Nema izjave o sumnji kao činjenici; korištenje pojma "osumnjičeni"
  - Ne spominje se državljanstvo ili religija
  - Činjenični iskaz

Primjeri dobre prakse

- Operacijom targetirani navodni pristaše Islamske države u 11 njemačkih gradova; navodno je 6 osoba pripremalo čin nasilja kojim bi se prijetilo nacionalnoj sigurnosti (austrijski mediji)
  - Ne ističe se strano državljanstvo niti religijska pripadnost
  - Korištenje riječi “navodno” kako bi se istaknula sumnja, no ne i činjenica
  - Jasna činjenična izjava bez izraza pretjerivanja
  - Korištenje “navodno pripremalo” kako bi se naglasila optužba, a ne iznijela činjenica

Primjeri dobre prakse

- Carcassone: Dvojica od 11 osumnjičenih terorista puštena (francuski mediji)
  - Ne spominje se strano državljanstvo niti religija
  - Korištenje izraza "osumnjičenih" kako bi se naznačila sumnja, a ne činjenjice
  - Jasna činjenična izjava bez izraza pretjerivanja

Primjeri neetičnosti u izvještavanju

**“17-godišnjakinju silovao izbjeglica” – primjer iz
medija iz Austrije**

Optužba se iznosi kao činjenica o krivnji
Fokus je na statusu izbjeglice

**“Brutalni pljačkaš i seksualni prijestupnik uhvaćen”
– primjer iz medija iz Austrije**

Senzacionalistički pridjev
Optužba se iznosi kao činjenica o krivnji

Primjeri neetičnosti u izvještavanju

"Graz: Osumnjičeni za terorizam bit će oslobođeni, identitarijancima monstruozno suđenje" (austrijski mediji)

- Osuđujuće aludiranje na nepravdu protiv krajnje desničarskih identitetarijanaca putem naslova povodom njihovog suđenja, te oslobađanja stranih muslimanskih osumnjičenika za terorizam u nepovezanom slučaju, kao i upotrebom pridjeva "monstruozno"
- U tekstu se spominje Graz kao "Apsurdistan", kako bi se naglasila nepravda zbog toga što su strani muslimanski osumnjičenici oslobođeni, dok su aktivisti stroge desnice bili upućeni na suđenje; također dodavanjem sufiksa "stan" aludira se na imena karakteristična za muslimanske zemlje kao što su Pakistan i Afganistan, odakle dolaze mnogi migranti i izbjeglice.
- Upućivanje u tekstu na muslimana koji je već u zatvoru koji „bi uživao“ u društvu osumnjičenih muslimana a čija obitelj je primatelj socijalne pomoći.

#IzoliraniSlučaj: Razjareni ruski kradljivac auta htio se zaletjeti u policijski auto (austrijski mediji)

- Ironična upotreba hashtagsa "izolirani slučaj" sugerirajući na nastavak serije zločina koje su počinili stranci
- Referenca na nacionalnost
- Korištenje pogrdnog pridjeva "razjareni"

Primjeri neetičnosti u izvještavanju

“ ”
“ ”

“Psiho iz Travnog” (primjer iz hrvatskih medija)

Iznošenje optužbe kao činjenice; ako je osumnjičenik psiho, znači da je ujedno i kriv

Pogrdan jezik: “psiho”

Podnaslov sadrži izraz “monstrum”

Internetski članak popraćen pogrdnim hashtagom
“#zaklan”

“Ubojica sa Zrća ubadao nožem gdje je stigao” (primjer iz hrvatskih medija)

Optužba kao činjenica; “ubojica” a ne “navodni ubojica”

Prešareni jezik: “ubadao ... gdje je stigao”, sugerirajući bijes; novinari to ne znaju; bolja formulacija bila bi “ubadao više puta”.

10 fotografija osumnjičenika u lisicama u prisutnosti policijskih službenika

Primjeri neetičnosti u izvještavanju

“
“

“Zašto se smeću iz Zadra neće suditi za pokušaj ubojstva?”

Iznošenje optužbe kao činjenice uz upotrebu pogrdnog izraza “smeće”

Korištenje upitnog naslova s preuveličanim izrazima kako bi se naglasila nepravednost i krivnja

“Dvojica Poljaka pretukla taksista” (hrvatski mediji)

Iznošenje optužbe kao činjenice
Referiranje na strano državljanstvo

Primjeri neetičnosti u izvještavanju

”Pljačkaš iz Alžira...“
(primjer iz hrvatskih
medija)

- Naglašavanje stranog državljanstva s dalnjom implikacijom na migranta i muslimansku vjeroispovjest

”Hrvatski Escobar na sudu
u Zagrebu: ’Nisam kriv za
pranje novca i ne želim
odgovarati na pitanja‘“
(primjer iz hrvatskih
medija)

- Implicitiranje krivnje nazivom ”hrvatski Escobar“ referirajući se na Pabla Escobara
- Pravo na obranu šutnjom kao implicitiranje krivnje

Primjeri neetičnosti u izvještavanju

“Albanski bjegunci:
Zaključali su vlasnike i
ispraznili kuće”
(grčki mediji)

- Referenca na strano državljanstvo
- Iznošenje optužbe kao činjenice

“...poznat po svojim
stavovima priklonjenim
islamu u Francuskoj”
(francuski mediji)

- Dodatne informacije koje nisu relevantne za predmetnu priču (navodni seksualni napad), ali kojima se potiče stereotip koji implicira krivnju
- Stvara se kontekst nedoličnog ponašanja na temelju kulturne nekompatibilnosti, s obzirom da je osumnjičeni musliman.

Primjeri neetičnosti u izvještavanju

“Muškarac sa zabranom pristupa ubio suprugu u Lepeu [Huelva] i pobjegao” (španjolski mediji)

- Iznošenje optužbe kao da je činjenica
- Izraz “pobjegao” korišten u kombinaciji s iznošenjem sumnje kao činjenice implicira krivnju.

“Lisice na misterioznom vlasniku ERCI NGO-a” Handcuffs on the mysterious owner of the ERCI NGO” (grčki mediji)

- Referenca na lisice kojom se implicira krivnja
- Upotreba jakog izraza “misteriozan” kojim se implicira na opravdanost sumnje

Primjeri neetičnosti u izvještavanju

“Rus s malteškim
državljanstvom...”
(primjer iz malteških
medija)

- Naglašavanje podrijetla osumnjičenika, usprkos činjenici da je državljanin Malte

Temelji koraci

- Samoregulacija
- Učenje temeljem postojeće prakse
- Jasne interne etičke smjernice s posebnim naglaskom na presumpciju nevinosti
- Prepoznavanje vijeća za medije kao autoriteta
- Neovisnost vijeća za medije
- Neovisnost regulatornih tijela za emitiranje
- Poticanje okruženja medijskih sloboda
- Pogodni strukturni/radni uvjeti
- Treninzi za medijske djelatnike/ice

